Ч. 57 (11.025). Львів, вівторок 15 березня 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Боротьба за Відень.

Львів, 13. березня 1927.

На сам наш Великдень, 24. квітня ц. р., отже за неціли шість тижнів, мала Австрія переживатиме горячий час, бо в тому дні мають відбутися одночасно вибори до її Національної Ради, до віденської міської ради, яка є рівночасно соймом союзного міста Відня, до кількох краєвих соймів і до громадських рад майже всіх більших міст. Хоч загально світ мало інтересується долею $6^1/_2$-міліонової австрійської республики, то в той день його увага буде спрямована на цю державу, а передовсім на її столицю — Відень. Бо саме від висліду цих виборів залежатиме, чи в цій столиці, що є преважним господарсько-торговельним і культурним центром, панувати ме далі всевладно соціялістична більшість, чи управа Відня перейде з руки т. зв. міщанських партій. Ці вибори покажуть, чи соціялісти зможуть управляти далі при помочі богатої віденської комуни свої соціялістичні експерименти, чи могтимуть здійснювати свою марксистську програму, — чи може Відень перестане вже бути червоною фортецею в самому центрі капіталістичної Европи.

Як виходить з австрійської і німецько-державної преси, зацікавлення цими виборами в самій Австрії величезне. Правда, і при всіх попередніх виборах до Національної Ради і до краєвих соймів населення австрійської республики виявляло значне заінтересування і велику політичну зрілість та виробленість, бо всі ці вибори у своїм висліді спричиняли тільки незначне пересунення сил між поодинокими політичними партіями. Але коли при давніших виборах велику ролю у виборчій агітації грала справа прилучення Австрії до Німеччини, то тепер ця справа відійшла на задній плян, хоч, розуміється, нема в Австрії політичної партії чи групи, яка не леліялаб на дні душі думки про злуку з великою Німеччиною. Але під впливом напружених соціяльних відносин і несприятливих політичних обставин гасло злуки з Німеччиною стратило своє гостре вістря і ледви, чи буде ним послугуватися у виборчій кампанії якане-будь політична партія. Вся вага цих виборів у тому, хто стане паном червоного нині віденського ратуша: соціялдемократи, чи зєдинена християнсько-міщанська опозиція. Це гасло і виборча пароля для одної і другої сторони.

Слід обєктивно зазначити, що соціялістична управа міста зробила богато доброго й корисного для широких кругів його населення, щоб згадати тут тільки будову робітничих домів, всесторонню соціяльну опіку, інвестиційні роботи з метою зменшити безробіття і т. д. Одначе противна сторона заявляє на це, що все те могли соціялдемократи виконати тільки завдяки величезним матеріяльним надбанням довголітніх володарів Відня — християнських суспільників, не забуваючи при цьому додати, що соціялістичні експерименти Відня коштують значну частину його не-робітничого населення дуже дорого. Противники соціялістів є проти накладання рішучо зависоких податків на торговлю і промисл, які під ними задихаються, як узагалі проти податкової і фінансової політики громади, якою кермує твердою рукою соц. радний Брайтнер. Вони радять затягнути внутрішню позичку, яку громада легко може дістати, а яка розділилаб тягарі на довгі десятки літ, щоб теперішнє покоління, виснажене війною і соціялістичною господаркою, могло вже раз прийти до себе.

До чого змагає соціялістична більшість у Відні, видно найкраще зі слів соціялістичного провідника д-ра О. Бауера, висказаних недавно на передвиборчому вічу, де він заявив без обиняків: „Чи міг би хто сьогодні зрозуміти, що прим. газівня або електрівня є в приватному посіданні? Хочемо довести до того, аби така сама думка була абсурдна й у відношенні до мешкальних домів". Бо треба знати, що віденська комуна зберегла донині в повній силі т. зв. охорону льокаторів, яка є однозначна з тим, що власники домів не мають з віднайму ні зломаного сотика доходу, а льокатори платять невеличкий чинш громаді, яка будує саме за ті гроші великанські доми для безприютних і робітників. Така охорона льокаторів — майже ідентична з націоналізацією домів, і до того змагає нинішня управа міста Відня.

Як бачимо, нові вибори в Австрії — це властиво боротьба за Відень, за здобуття віденського ратуша. Чи вдасться це зєдиненій протисоціялістичній коаліції, можна сумніватися. Можливо, що соціялісти стратять кілька мандатів на провінції, можливо, що й у Відні зменшиться стан їх посідання — але від тих можливих страт ще далеко до їх зломання у Відні, де вони при попередніх виборах здобули мало не дві третині всіх відданих голосів. До того весь виборчий апарат у Відні в їх руках, а ця обставина має також своє значіння.

До якої міри розгорілася виборча боротьба в Австрії, видно найкраще по тім, що обі найбільші політичні партії, а саме християнські суспільники і соціялдемократи, творять біля себе цілі коаліції партій, щоб до виборів виступити якнайбільше сконсолідовано і не допустити до розбиття голосів своїх і своїх дрібніших союзників. Так разом з християнськими суспільниками підуть до виборчої урни не тільки всі німецькі міщанські, буржуазні партії, але навіть міщанські чехи і деякі жиди, підчас коли на соціялістичну лісту голосуватимуть солідарно соціялісти-чехи й жиди, комуністи (вперше) і партія дрібних селян та сільських робітників.

На одну обставину варто ще звернути увагу нашого громадянства. А саме, не зважаючи на напружені відносини й гостру виборчу агітацію, обі воюючі сторони, християнські суспільники і соціял-демократи, гарантували собі взаїмно в окремому договорі не перешкаджати собі обопільно у виборчій боротьбі й не розбивати собі віч, але вести цілу підготовчу акцію річево і в культурних формах. Це добра наука для нас — не тільки на час виборів. (Ін.)

Протиукраїнський похід Москви.

До останніх подій на Радянській Україні.

Останні зміни в харківському уряді це наслідки постійного борикання Москви з українською стихією, яка невеличкими потічками вривалася навіть до нутра експозитури московської компартії на Україні, тобто до КП(б)У. В часах повоєнного комунізму ввійшло в склад КП(б)У скількісно невеличке, але якісно досить добірне число національно свідомих українців, що поставили собі за завдання боронити в партії інтересів не тільки української національної культури, але й пропагувати в ній ідею українського державництва, дарма що комуністичного зразку. До такої категорії членів КП(б)У треба врахувати також давних незалежних українських соціялістів та соц. революціонерів боротьбістів, що попали до компартії ще в часи воєнного комунізму. Найбільше національного фермента внесли до КП(б)У всеж таки члени української комуністичної партії т. зв. укапісти уже пізно в добі повоєнного комунізму, коли ту партію насильно розвязали за те, що вона ширила український політичний сепаратизм. Ясно, що укапісти, ввійшовши до КП(б)У, не зреклися фактично того сепаратизму, хоч формально від нього мусіли відречися, бо тільки під тією умовою могли ввійти до КП(б)У.

Національно свідомі члени КП(б)У вели в партії досить інтензивну боротьбу за реальну будову української культури та направду української радянської державности, вони й боролися за інтензивну українізацію самої КП(б)У. Проти них була сильна опозиція, та всеж і та опозиція мусіла рахуватися як не з українською меншістю, то бодай зі зростом української національної стихії поза партією, яку в партії [illegible] факту та меншість репрезентувала. За українським національним елементом в партії йшли в богато справах також ті члени харківського уряду, що почували себе українцями. Діялося це не так може з внутрішнього їх переконання як радше, особливо в деяких випадках, наслідком голосу крови, точніше наслідком почуття племінно-расової солідарности. Але й між членами уряду було дві постаті, що робили це з глибокого пересвідчення. До них належали Скрипник і Шумський.

Москва досить довго приглядалася тому ніби то й рівнодушно. Колиж пересвідчилася, що в деяких справах харківський уряд не хотів вести безоглядно опортуністичної політики відносно Москви та що в тому находив неабияку підтримку в широких кругах українського національно свідомого партійного і позапартійного елементу, рішила перевести ліквідацію „сепаратизму" покищо в самому уряді. В даному випадку Москва доказала, що її сила на Україні покищо непереможна та що з московським засиллям невеличкому гуртковi українців у партії боротися не під силу.

Та всеж і Москва мусіла при обсаді харківського уряду новими людьми робити це так, щоби не загострювати московсько-українських антаґонізмів у цілому. І тому обсадила найвідповідальніші становища вправді українцями, але такими опортуністами в національно-українському розумінні, що здатні кожної хвилі навіть до національної апостазії находячи для цього повне оправдання в теорії комуністичного інтернаціоналізму.

Оком і ухом Москви на Україні став таким чином Затонський, що посів найвищу позицію в КП(б)У в характері голови центральної контрольної комісії партії та в уряді, ставши відповідальним перед Москвою контрольором усеї діяльности того уряду, тобто комісаром т. зв. Робітничо-Селянської Інспекції. Обєднавши в своїх руках такі подвійні контрольні функції, Затонський став фактичним диктатором України і всесильним експонентом Москви в харківському партійному й урядовому центрі. Сильветку Затонського подали ми в одному з останніх чисел „Діла". До неї нічого додавати не приходиться. Москва знала, що робить. Кращого оборонця своїх інтересів на Україні і кращого реалізатора своїх експльоатаційних плянів відносно України вона найти не могла. Затонський нині виключне знаряддя Москви на Україні і цього для його характеристики досить.

Найбільшу втрату понесли українські національно свідомі комуністи через деградацію Скрипника. Бож годі це назвати інакше, коли його пересунули зі становища народнього комісаря юстиції і генерального прокуратора республики на становище наркома освіти. Зновуж найсимпатичнішою для широких безпартійних українських кругів в уряді українця Шумського взагалі з уряду викинули.

Зі Скрипником комуністичні московські націоналісти так як зі Шумським поступити не могли, хочби з тої простої причини, що він мав великі заслуги не тільки перед комуністичною диктатурою на Україні, але й перед загально комуністичною диктатурою в цілому СРСР. Скрипник був одним із творців конституції СРСР. і одним з ініціяторів концепції Радянського Союзу в нинішньому його виді. На становищі генерального прокуратора України і наркомюста пробув він від 1922 р. по день деградації. Як прокуратор опротестував він кілька московських декретів і розпорядків, що суперечили конституції та нарушували й без того до мінімум зведені права України в Союзі.

Ніяковість деградації Скрипника відчули найприкріше самі харківські комуністичні головачі. Бо ось з того титулу влаштували вони саме в день деградації Скрипника свято пятилітньої його праці на становищі наркомюста і ген. прокуратора УСРР. Виголошували привіти секретар президії ВУЦВК-ту Власенко і секретар ЦК-ту КП(б)У Каганович. Ці привіти як і сам „ювилей" мали бути свого роду сатисфакцією для Скрипника. На жаль набрали вони дуже прикрого характеру „ювилейної деґрадації". Бо чи не межує це з верхом цинізму, коли Власенко у своєму привітному слові сказав між іншим ось що: „Дозвольте, отже, висловити запевнення, що нове призначення Миколи Олексієвича Скрипника, що покладає на нього не менш відповідальні турботи з погляду проведення політичних завдань, що стоять перед народнім комісаром освіти із погляду розвитку культурної діяльности нашої країни — що на цій новій посаді при нашій підтримці Микола Олексієвич непохитно провадитиме свою роботу з такою самою енергією, як він працював і раніше як народній комісар юстиції". Ще яскравіше виглядає та ніяковість з привіту Кагановича. „Тов. Скрипник — казав він — є в нас не просто народній комісар, тов. Скрипник є одним із керовників нашої держави, одним із основних великих державних і політичних діячів і саме тому, нині і компартія і радянські органи зупинились на кандидатурі тов. Скрипника на наркома освіти. (Це вже просто наруга! — Ред.). Нам важко знимати тов. Скрипника з посту генер. прокурора. Ми висуваємо замість нього тов. Порайка — його ми підтримуватимемо й сподіває-

мось, що він зможе зберегти з честю ту спадщину, що її залишив тов. Скрипник". Отже таким чином затирали прикре вражіння і не затерли, але навпаки збільшили його. „Хоч і важко нам а мусимо підчинитися волі всесильних" повинен був сказати Каганович. Ще прикрішим став той факт московського цинізму в „ювилейній деградації", коли заговорив сам Скрипник: „Я приймаю постанову ВУЦВК-ту про доручення нової роботи, як салдат революції". Така була коротка його відповідь на привіти.

Колиж приглянемося наслідникові Скрипника на становищі ген. прокурора і наркомюста, то мусимо ствердити, що він ні партійним стажем, ні впливами, ні своєю індивідуальністю не дорівнує Скрипникові. Він буде добрим знаряддям у руках інших політичних махерів та вповні задовольнить Москву. Порайко в Галичині був як студент прав рядовим членом радикальної партії, і ні ініціятивою ні іншими замітними прикметами як громадська та політична індивідуальність не визначався. До свого нового призначення був директором Укрсельбанку в Харкові. Всеж таки у нього є загальна і бодай дещо правничої освіти. За те ще один новий член харківського уряду Гулий не визначається абсолютно нічим. Був він раптом комуністичним агітатором серед харківського робітництва. З його біографії довідуємося крім того, що був робітником, ще й те, що він грамотний робітник і більше нічого. Очевидно, що це прекрасний кандидат на московське помело. А заняв він становище наркома праці.

Та московська чистка в харківському уряді до вчора й нині поданих змін не обмежується. Довідуємося, що й Чубара мають „зняти" зі становища голови Раднаркомату та примістити його в Москві. Хто став би його наслідником невідомо. Одначе сам факт „унешкідливлення" навіть архильояльного для Москви Чубара пророчисто доказує, що Москва береться до діла грунтовно. Чи це їй вийде на користь і чи це привяже до неї українців комуністів, не кажучивже про непартійних радянофілів, переконається вона сама. Ми теж будемо свідками того експерименту.

н. с.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

„Нова великодержава повстає над Дніпром". — Харківські переміни на тлі поглядів проф. Шульгина. — На марґінесі „Natio": становище „Роботнік-а" і „Слов-а Польск-ого".

На сторінках нашого органу згадували ми про сензаційну статтю „Матен-а" на українські теми під написом „Нова великодержава повстає над Дніпром" (*Une nouvelle puissance se lève sur le Dnieper*). Займався тією статтею й наш парижський кореспондент. Та досі не мали ми в руках оригіналу статті. Добувши його вважаємо своїм обовязком познайомити зі змістом тієї передовиці „Матен-а" наших читачів — тимбільше, що стаття не має інтервенційного вістря.

Згадана стаття є вислідом розмови між представником „Матен-а" Кораб-Кухарським (поляком) і проф. Ол. Шульгином, відомим уенерівським дипльоматом.

Проф. Шульгин у першу чергу вказав на метаморфозу України, довершену в останніх літах. Українська мова є пануючою в церкві, школі, урядах і пресі. Українізаційний курс не так є доказом більшовицького лібералізму, як радше є випливом конечности. Більшовики роблять все можливе для піддержання федераційних звязків, але маса декларується за Україною. Комунізм на Україні є рожевою водою.

„Від довшого часу український селянин є власником свого земельного наділу і в практиці в нас привернено спадкове право".

Можливість бунту в червоній армії проф. Шульгин відкидає. Зрештою повстання не є бажане, бо

„повстання означує домашню війну, втрати на силах, в крови і майні, вичерпання народу. На основі ходу, яким розвиваються події, маємо поважні дані вірити в те, що *незалежність України стане фактом довершеним, як природний процес*, без видобуття зброї".

Про становище більшовиків до всіх тих перемін ось як висловлюється проф. Шульгин:

„Не можуть нічого зробити. Від часу до часу бють на трівогу, але це платонічні осторогі, бо більшовики є безборонні проти людей, що називають себе комуністами, а одночасно не лякаються признатися до того, що перш усього вони українці. Завтра, запевнюю вас, скоро тільки стануть зовсім вільними, відкинуть комунізм, щоби приєднатися до демократичної і республиканської програми. Більшовики знають про те".

У вступі до цеї розмови зазначує проф. Шульгин, що довершувана на Україні еволюція, дійшовши до повстання нової великодержави над Дніпром, зовсім змінить лаб стан річей в Европі.

„Вже в Льондоні і в Римі, а від довшого часу в Берліні починають відкривати очі. Знаю, що в дворці Чіґі як і в Форін Офіс і на Вільгельмштрассе визначні спеціялісти займаються справами України, з гідною уваги пронизливістю слідкували за її матодичним усамостійнюванням. Було би прикро, колиб повстання нової східної великодержави завтра викликало у Франції вражіння повної несподіванки".

Розмова проф. Шульгина, як бачимо з останнього уступу, має перш усього пропагандистичну мету, але одночасно годиться з притиском підкреслити, що немає в ній ніяких інтервенційно-воєнних замашок чи підходжувань—не лише явних, але навіть скритих.

Посторонній глядач міг би брати зміст розмови проф. Шульгина з деякими застереженнями. Одначе остання трівога більшовиків, що довела до далекойдучих змін і перемін в харківському уряді, доказує, що тут справді йде глибокий процес в незалежницькому напрямку. Випосаження диктаторською владою В. Затонського, який все був „оком Москви" на Україні, перетасування у верховних установах Рад. України та відпущення в неласці наймаркантніших провідних комуністичних діячів—українців (як нпр. Шумський), — все те в значній мірі підтверджує правильність поглядів проф. Шульгина і свідчить про його поінформованість.

Поява місячника „*Natio*", спільного органу непольських народів під Польщею, викликала ріжні відгомони і ріжні настрої в польській пресі. Над деякими голосами ми вже принагідно зупинилися, а над деякими прийдеться нам ще зупинитися. Варшавський „*Robotnik*" присвятив появі „*Natio*" і порушеним в ній питанням кілька статтей. В одній з них („*За співжиття*") звернено увагу на питання українське і білоруське з приводу статтей д-ра Дм. Левицького і пос. Єреміча. Статті обох авторів — мовляв — переповнені обвинуваченнями і наріканнями. Отже треба, щоби лихо, яке викликує обвинувачення і докори, було усунене. що міг би при добрій волі зробити і теперішній польський уряд. Правда, проти того виступають завзято польські націоналісти, бо

„сповнення домагань меншостей і польської демократії не заспокоїть апетитів тих меншостей, але буде лише вступом до їх відірвання від Польщі. Є це і останній аргумент, що залишився ендекам, і тому з милосердя не будемо з ними полемізувати. Скажемо тільки на одно: Польща, без огляду на утиски з боку трьох займанців, таки відірвалася від них і здобула незалежність. Однак розглядьмо той заміт у звязку з нинішніми реальними умовами. Українці і білорусини могли би відірватися від Польщі лише на те, щоби приєднатися до Росії. Однак одні і другі, змагаючи до незалежности, також пятнують і совітську Росію як займанника. Пос. Єремич підкреслює, що 5 міл. білорусинів на схід від Білоруської Рад. Республики приєднано до Росії, а д-р Левицький вказує, що українці мусять від радянського уряду виборювати для себе національні права. Правда: *оба стверджують, що в Росії українці і білорусини мають ся без порівнання лише, як в Польщі*, але то факт відомий. Чогож він нас учить? Вчить лише того, що слід українцям і білорусинам створити такі умови, щоби Росія не становила для них притягаючої сили, треба перевести основні і радикальні реформи на окраїнах, як слушно домагається пос. Єремич.. В світлі зясованої дійсности згаданими діячами, які сьогодні безумовно висловлюють опінію чи настрій більшої частини нашого окраїнного населення, дуже дивно представляється роля тих „радикалів", що ні звідси ні звідти заговорили про незалежню Україну. Незалежність України і Білоруси може бути або вислідом війни, або революції в Росії. На випадок війни наші *окраїни—в теперішньому їх стані — безоглядно станують по стороні Росії*. На випадок революції є дві можливости: або побідить в Росії демократія, а тоді Рад. Україна і Білорусь нічого не втратять зі своїх здобутків, а може їх іще поширять, або побідить контрреволюція, а в такому разі Польща могла би стати Піемонтом для українців і білорусинів, однак під тою умовою, що в нас будуть почуватися як у власній батьківщині. Заки Польща не сповнить тієї умови, не маємо права виступати з домаганням незалежности України чи Білоруси, бо воно цілим своїм вістрям звертається проти Польщі. Хіба наші „радикали" не припускають, щоби радянські українці зробили повстання проти Москви і віддалися під протекторат Польщі. А може й такі „орієнтації" свитають в тих головах".

Важко відмовити „Роботнік-ові" слушности в оцінці дійсности і ясности погляду на цю важливу справу, розуміється, з польського становища.

Ясно, що в оцінці „*Natio*" і „*Слово Польске*" не могло лишитися позаду. В статті „Документ ненависти" виписало воно стільки „сильних" і, розуміється, відчутних слів, стільки нісенітниць і докорів в адресу „толерантної" польської влади із крайности посуненого лібералізму, що навіть цьому канібалістично-шовіністичному органові рідко трапляється з одного розмаху висотувати такі глисти зі свого благородного вутра.

Д-Р ЛУКА ЛУЦІВ.

5)

Л. Совінський і Т. Шевченко.

(Продовження.)

Так оцінював Совінський у 1860 р. Шевченкові історичні поеми з окрема і всю, знану тоді, творчість „Кобзаря". Маючи високе, романтичне поняття про завдання поета і підходячи до Тараса з таким суспільно-політичним поглядом, який панував серед поляків у 60-их роках про українське питання, — як це ми вище коротко згадали, — Совінський і не міг інакше оцінити Шевченка. „Для критика, пише І. Свєнціцький у згадуваній вже праці — нема „народу українського" взагалі — тільки мужицтво, простолюддя, котрого почування є виразом спротиву самому Провидінню, що очевидно найкраще мусить знати свою волю, якою мужицтво України має у всьому повинуватися слухняно своїй долі; а суспільну думку поета за все це можна оправдати тільки його найкращою вірою" (ст. 65). Совінський „ані не пробує навіть виділити сюжет-фабулу від поетичного твору та оцінити його з боку трагічної грози і поетичної сили"... „для нього поет має бути істориком, та ще й критичним і людяним, щоби — храни Господи, — когонебудь не образити!" (Також, ст. 67).

Совінський, демократ 60-их років, хвалив Шевченка за твори із життя простолюдина, накидуючись на автора „Гайдамаків"; приймав отже тільки із застереженням твори „Кобзаря". Та навіть таке становище польського критика обурювало інші круги польського громадянства. Ще перед оголошенням своєї книги із перекладом „Гайдамаків" — чув перекладчик пристрастні протести. „Деінде, писав він, вказання народові на щось, що з його життям має якунебудь стичність, заслугує на щиру подяку. Не відмовлять мені ці розумні, — про інших не дбаю". (LVIII)

Та ось знайшовся критик, який не побоявся назви „дурного" і для загального добра, щоб не ширилося ще більше згіршення і щоб успокоїти свою власну совість — гостро накинувся в „*Bibljotec-i Warszawsk-ій*" 1862, І., ст. 159 - 163. на Совінського за те, що той поважився переклад „Гайдамаків" оголосити друком. Коли вже Совінський хотів конче щось перекласти, то міг це зробити з „Наймичкою", а не зробитися „*dragomanem tej kanibalskiej biesiady ducha*". Навязуючи до Кулішевих слів, що Господь післав Шевченка, щоб будив живих до життя, цей рецензент пише: „*Bledną i drżą nam usta, ilekroć przymusimy je wyszczególniać te dzieła żywota, ku którym Szewczenko porywa żyjących: Nóż, głownia, strumienie gorzałki nawpół z krwi strumieniami*".

Шевченка зве цей критик „хлопським Байроном; Байроном розуміється перелицьованим і виверненим підшевкою на верха. В зручних парафразах полемізує цей критик (що скрився під буквою — Ф) навіть із Шевченковою автобіографією; Енгельгардт міг вибити Шевченка за те, що той „*mało co nie podpalił domu*". Ось як пише про це місце другий поляк, автор студії про Шевченка. Ґвідо барон Баталія: „*Ach tak, Szewczenko to chamski syn; stworzony do batów i zniewagi! A tu raz tylko karzą, tak są łaskawi!... Złośliwość tylko i zasadnicze nagabywanie idei, reprezentowanej przez Szewczenka, mogło dać Bibljotece Warszawskiej powód do stronniczego osądzenia autora i jego dzieła*".[1])

Зі зрозумінням ставився до Шевченка ще один поляк, В. Хорошевський, у промові на похороні Шевченка в Петербурзі. Між іншим говорив він про це дразливе питання, звертаючися до Шевченка: „*Tyś pono nie lubił polaków, ale tę niechęć ku nim sprawiły w tobie dawne ich błędy, z których na lud twój, przez ciebie gorąco umiłowany, wielkie spłynęły cierpienia; więc tej niechęci i przyczyna w tem leży: Żeś kochał wielu, żeś kochał wiele*".[2])

Так ставилися в початку 60-тих років минулого століття поляки до Шевченка за його історичні поеми. Для повноти треба зазначити, що прихильний голос Хорошевського „є в дану хвилину тільки виявом чисто особистої думки",[3]) умовно прихильний голос Совінського репрезентував нечисленні круги демократичної польської молоді, що раньше гуртувалися коло демократичної суперниці „*Tygodnika Petersbursk*-ого" — „*Gwiazd*-и", а наведений голос поважної „*Bibljotek*-и *Warszawsk*-ої" мав за собою могутню польську магнатерію і численну, на її услугах стоячу, інтеліґенцію.

Осуджувано Шевченка за поеми: „Тарасова Ніч" і „Гайдамаки". А всеж таки автор „Кобзаря" недвозначно заявив, що ніяким робом не можна підсувати йому канібальських інстинктів. У примітці в „Гайдамаках" пише Тарас: „Тарасова і Варфоломієва ночі — одна другої варт на стид Римської тіярі.[4]) Що Тарас не радів проливанням крови ради якоїсь дикої жажди крови, видно хочби з того, що після „Червоного Бенкету" пише:

Оттаке-то було лихо
По всій Україні.

А в „Епільогу" стверджує, що після Гайдамаччини:

Україна — на-віки
На-віки заснула.

Та вже найменшого сумніву не лишає Шевченкова „Передмова", уміщена на кінці поеми, про становище самого поета в цій справі:

„Весело подивиться на старого кобзаря, як він собі сидить з хлопцем, сліпий, під тином, і весело послухать його, як він заспіває думу про те, що давно ділось, як боролися ляхи з козаками.

„Весело, а все таки скажеш: „Слава Богу, що минуло!" А надто, як згадаєш, що ми одної матері діти що всі ми славяни.

(Продовження буде.)

[1]) »*Taras Szewczenko*«, *Życie i pisma jego. Napisał Gwido baron Battaglia. Lwów. Nakładem Redakcji* »*Tygodnika Naukowego*«, 1865. (Є це відбитка із згаданого журналу). Ст. 13—14.

[2]) „Основа", 1861, III., ст. 9.

[3]) І. Свєнціцький: „Шевченко в світлі критики й дійсности". ст. 64.

[4]) „Повне вид. творів", ред. Б. Лепкого, т. І., ст. 105; підч. моє.—Л. Л. Подібно і в примітці на ст. 115. Совінський один [illegible] міток Шевченка до „Гайдамаків"—и е пе[illegible] дав, через що допустився великого не[illegible]такту супроти українського поета.

Спільний виступ „чужоплеміиців" довів розюшену вшехполяќерію просто до танцю св. Віта. „*Nasze*" — не орган, видаваний представниками „краєвого меншостевого сепаратизму: українського, жидівського, білоруського, німецького і литовського". Випущення цього органу в світ польською цензурою — то *curiosum*. Польща — мовляв — є єдиною державою, що дозволяє на публікацію і поширювання друку, який є „явним і цинічним доказом державної зради". Зміст цього місячника, який має інформувати закордон про положення тих народів, не дає ніяких інформацій:

„Не є то в суті річи ніякі інформації, але найбільш невибагливі, з ґрунту фальшиві і до абсурду натягані напади і калюмнії на Польщу. На всіх і на все. Отже дістається від п. Левицького і чехам, мабуть за стільки добродійств, які від них спливи на „україніців" на полі „еміґраційного" шкільництва. І Совіти недогоджують п. Левицькому й Єремичеві, хоч „украінізують" і „білорущать" свої меншости. П. Левицький мабуть глибоко вірить в те, що то „українці" в р. 1918 самостійно, а не розагітовані і випосажені Берліном і конаючим Віднем, порвали за зброю. Нехай удасться до першого-ліпшого Гриця, що в р. 1918 боровся, а одержить від нього без сумніву міродатні під тим оглядом інформації. П. Левицький з погордою відзивається про Раду Амбасадорів, яка в р. 1923 святочно признала Польщі Східну Малопольщу, називаючи Раду „особливим політичним *five o clock*-овим збранням"... Ціле те видавництво, будучи яскравим документом ненависти до Польщі, є річево таким неповажне і нікчемне, що важко йому надавати ширшого пропаґандового значіння. Люди не є — на щастя — такі примітивно наївні, щоби їх можна було взяти на того рода марну полову. Кожний, що має сяку-таку політичну фантазію, негайно запримітить, що має тут до діла з іновітими ельокубраціями осталих з ненависти одиниць, з якими ніяка більша цілість горожан річипосполитої не має нічого спільного".

Значить, заболіло до живого. Заболіло наших канібалів перш усього те, що позбавлено їх виключного монополю в інформуванні польського і закордонного громадянства. Далі заболіло їх навіть огляднє змалювання дійсности, яка млинським каменем виготить над польськими „інородцями", і тому вони намагаються дати „вовчий білет" тому місячникові, настроюючи проти нього чехів, Совіти і всі великодержави, що були заступлені в Раді Амбасадорів. А одночасно накликують уряд, щоби не дозволив на появу цього видавництва. А все те супроводить піна, яку точить із свого перекривленого ненавистю рота канібал, обезцінюючи саме видавництво.

Справді, [illegible] „*Juniter tonans*"!

Н. В.

Втертими шляхами.

З діяльности кур. Рімера.

Новий куратор Львівської Шкільної Округи д-р Ян Рімер зазначився вже за короткий час своєї діяльности кількома актами, спрямованими на знищення українського шкільництва. Нашим читачам уже відомий його розпорядок, на якого основі введено польські „розмуфкі" в перших клясах школи Шашкевича у Львові і також школи в Перемишлі. До цих розпорядків прийшов оце новий обіжник, що його прислано нам з бобрецького повіту

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego Nr. I. Sį. 38264/26. Lwów, dnia 9/2 1927. W sprawie języka obrad na konferencjach rejonowych.

Okólnik do Panów Przewodniczących wszystkich Rad szkolnych powiatowych w Okręgu szkolnym lwowskim.

Celem usunięcia jakichkolwiek wątpliwości co do języka obrad na konferenciach rejonowych, Kuratorjum, powołując się na okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28. maja 1926 Nr. I. 5580 (Dziennik Urzęd. Ministerstwa Nr. 12 ex 926), zaznacza, że ze względu na ściśle fachowy charakter konferencyj rejonowych, pozostających pod opieką, ogólnem kierownictwem i nadzorem Władz szkolnych, w których to konferenciach uczestnicza nauczyciele (-ki) szkół państwowych, a zatem funkcjonarjusze Państwa Polskiego i jak niemniej ze względu na okoliczność, że w konferencjach rejonowych biorą udział wszyscy członkowie danego rejonu, z których pewna część nie zna innego języka, natomiast wszyscy władają językiem polskim — obrady konferencyjne mają się toczyć w języku urzędowym polskim. Uzasadnia to jeszcze i ta okoliczność że po myśli cytowanego powyżej okólnika — ze stanu i rozwoju konferencyj w powiecie winien inspektor szkolny corocznie przesyłać do Kuratorjum sprawozdanie, opracowane na podstawie sprawozdań przewodniczących konferencyj, oraz na podstawie własnych spostrzeżeń. W następstwie tego tak sprawozdania Przewodniczących, jak i protokoły konferencyj rejonowych muszą być również sporządzone w języku polskim.

Kurator Okręgu Szkolnego Dr. Riemer wr.

Rada Szkolna Powiatowa w Bóbrce.

L. 37/Pr. Bóbrka, dnia 14. lutego 1927.

Wszystkim Zarządom szkół w powiecie do wiadomości i zapoznania z powyższem rozporządzeniem członków grona nauczycielskiego.

Kościelny wr.

До цього слід додати, що обіжник міністерства з 28./V. 1926 Ч. І. 5580, на який покликується кур. Рімер, не згадує ні словечком про мову нарад чи реионових конференцій. Але новому „культуртреґерові" й польонізаторові на кураторському стільці у Львові треба — видно — конче виказатися перед вшехпольсько-народовою мафією, що він іде незломно слідами свого попередника і виконує послушно її волю, хочби це противилося основним постановам польської конституції.

На ці акти львівського куратора повинні звернути увагу наші посли.

Памятайно: Рідна Школа — це народна фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Криза президії в Українській Парляментарній Репрезентації.

Дотеперішня президія Української Парляментарної Репрезентації складалася з 3 послів: Козицького, Чучмая і Назарука. Посол Назарук зголосив резиґнацію зі свого становища в президії. В звязку з тим останні члени президії скликали на середу 9. ц. м. пленарне засідання Української Парляментарної Репрезентації і поставили на денний порядок доповнюючий вибір одного члена президії. Одначе більшість Репрезентації заявилася проти доповнюючого вибору та рішила перевибрати цілу президію. Мотивом для цього служила не лише справа здекомплетування президії, але передовсім факт, що дотеперішні члени президії ввійшли до неї як репрезентанти Українського Соціялістичного Обєднання „Селянський Союз", отже партії, що стояла на сутонаціональній політичній платформі. В міжчасі більшість Сельсоюзу получилася з галицькими народовольцями в нову партію, т. зв. „Сель-Роб", що стала на цілком інтернаціональному становищі. До нової інтернаціональної партії, а навіть до її екзекутиви, ввійшли і два члени президії, а то посли: Козицький і Чучмай. З уваги на те, що інтернаціоналісти не можуть репрезентувати національної Української Парляментарної Репрезентації, більшість її ухвалила для них вотум недовіря. Це перший випадок в історії теперішньої нашої парл. Репрезентації, коли президія уступає наслідком ухвалення їй вотум недовіря. Вибір нової президії відбудеться на найближчому пленарному засіданні Репрезентації. До того часу провід її спочив у руках найстаршого віком члена, сенатова о. протоєрея Герштанського.

Крутять на всі боки...

Варшава, 13. березня 1927.

Пос. Ґломбінський, предсідник конституційної комісії, не додержав своєї обіцянки, що до вівтірка завішує наради конституційної комісії в справі зміни виборчої ординації — і скликав субкомісію для усталення 3-ої части 1-го уступу, що змірює до запевнення полякам на кресах парляментарної репрезентації. Як відомо, комісія (хоч складалась із хієно-пястівців) не згодилася на створення 2 національних курій, польської і непольської, але зате ввела в життя плян Ґломбінського під іншою маскою, а саме постановила придумати засоби, якби то на окраїнах запевнити польському елементові парляментарну репрезентацію. Вчора Ґломбінський, Дубанович (ХН), Брила (ХД) і Керник (Пяст) ухвалили відбувати приватні наради в справі 3. части 1. уст.

Марш. Ратай для уможливлення дальших нарад конституційної комісії конферував із представниками клюбів, але тільки — польських. Зовсім не конферував із представниками клюбів національних меншостей. Є чутки, що саме марш. Ратай є горячим прихильником проектів Ґломбінського, себто є за введенням національних курій. У розмовах із представниками польських клюбів заявив марш. Ратай, що при зміні виборчої ординації польські партії повинні створити одностайний фронт. У розмов з пос. Недзялковським заявив марш. Ратай, що не думає накидувати польським угрупуванням своєї виборчої ординації, а на понеділок скличе конференцію (але тільки польських партій), щоби ствердити, чи нема якоїсь спільної основи для зміни ординації.

Перед замкненням сесії сенату і сойму. — Нові вибори, чи продовження соймової каденції?

Варшава, 13. березня 1927.

„Ґазета Варшавска Поранна" повідомляє, що в мін-стві внутрішніх справ переконані, що уряд після ухвалення бюджету замкне сесію сойму і сенату, щоби вже їх більше не скликати. Це рівнялося би розписанню нових виборів у формальнім речинці на основі обовязуючої виборчої ординації.

В колах близьких до Ради міністрів заперечують цю чутку, заявляючи, що не може бути мови про вибори на основі старої ординації. Є також чутки про продовження соймової каденції, щоб так зискати на часі.

Закінчення нарад Ради Ліґи Націй.

Женева, 13. березня 1927.

На вчорашнім засіданні Ради Ліґи Націй представник Колюмбії відчитав рапорт комітету трьох у справі німецьких меншостевих шкіл на польськім Гор. Шлеську. Мін. Штреземан вніс застереження в справі інтерпретації конвенції. Після дискусії принято рапорт комітету трьох.

Рапорт про школи на Гор. Шлеську.

Женева, 13. березня 1927.

Рапорт комісії трьох про горішно-шлеські школи торкається записів, отвирання і замикання шкіл. Принято польську тезу, що діти, при записі яких зголошено польську мову як матірну, не можуть бути приняті до німецьких шкіл. Щодо інших катеґорій дітей Рада Ліґи постановила, щоби на бажання польських шкільних властей діти тих іспитували з німецької мови невтральні люди, аби ствердити, чи могтимуть розуміти німецьке навчання. При неґативнім висліді дітей таких передаватиметься до польських шкіл. Дотеперішній стан у шкільництві полишиться незмінений до початку нового шкільного року.

Евакуація басейну Саари за три місяці.

Женева, 13. березня 1927.

Рада Ліґи Націй приняла одноголосно предложення правлячої комісії басейну Саари. Штреземан акцептував компроміс, запропонований комісією. Рада постановила приняти рапорт Шіяльої, до якого додасться заяву з постановою, що евакуація окупаційних військ із басейну Саари і введення в життя нової охоронної системи тамошніх залізничих шляхів послідує на протязі трьох місяців. Нове охоронне військо, котрого чисельний стан не буде перевисшати 800 людей, можна буде ужити лише у випадках виїмкової ваги.

Під кінець засідання Рада ствердила заключення умови в справі басейну Саари. З черги Рада вибрала знову всіх членів правлячої комісії басейну Саари. Щодо предсідника правлячої комісії, порішено, що Стефенс полишиться на тім становищі до кінця березня 1928 р. Тимчасом предсідник Ради Ліґи Націй (себто Штреземан) в порозумінні з іншими членами правлячої комісії, може іменувати іншого предсідника комісії. Після того предсідник мін. Штреземан замкнув 44-ту сесію Ради Ліґи Націй.

Найближча сесія Ради Ліґи Націй відбудеться дня 13. червня 1927.

Криза німецького уряду?

Берлін, 13. березня 1927.

„Монтаґсморґен" повідомляє, що Штреземан приїде до Берліна в понеділок і ще того самого дня відбуде засідання кабінету. Мін. Штреземан здасть звіт із останнього засідання Ради. Скрайня правиця національної ґрупи задумує при найближчій нагоді поставити заяву недовіря для Штреземана в звязи з женевськими нарадами. Тому що є правдоподібне, що часть німецько-національних послів голосуватиме за тим внесенням, то — твердить згаданий часопис — не слід легковажити небезпеки нової кризи уряду.

Чемберлен і Залеський в Парижі.

Париж, 13. березня 1927.

Приїхав тут міністр закордонних справ Англії Чемберлен і польський мін. закордонних справ Залеський.

Конференція у президента Мосціцького

Варшава, 13. березня 1927.

В суботу відбулась у президента Мосціцького кількагодинна конференція при участи марш. Пілсудського і віцепрем. Барделя.

Самовбивство академика.

Львів, 14. березня 1927.

На збочі Високого Замку, біля ресторану „Гелянка", застрілився 22-літній студент прав Северин Баран. У полишенім листі повідомив власти, що відбирає собі життя, щоби не бути тягарем для себе і для родини. З причини переденервування покійний відступив від правничого іспиту і тому побоювався, що стане тягарем для своїх, зрештою богатих, батьків.

Отруївся 83-літній старець.

Львів, 14. березня 1927.

При вул. Падеревського ч. 11. на Замарстинові, отруївся 83-літній старець Владислав К., випивши денатурованого спирту. Ратункова стація перевезла старця до шпиталю, де він зараз помер.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне число нашого часопису сконфісковано за два місця статті „Акт розпуки" і три рядки із „Замітки і відгуки". Є це 22 конфіската цього року.

— **Комасація.** Почалась комасація ґрунтів у земельнім уряді в Кракові по таких селах: Усте Руське, Ганчова, Климківка (Горлицький пов.), Вишатичі (Перемишль), Хлопи, Румно (Рудки), Вовковиї (Ряшів), Рихтичі (Дрогобич), Ляшки Гостинні (Мостиска).

— **Союз Українських Громадян у Франції** улаштував жалібні збори, присвячені четвертій річниці Паризького Акту 14. березня 1923 р., яким затверджено анексію Української Східної Галичини Польщею. Збори відбулися у суботу 12-го березня ц. р. в „*Salle des Sociétés Savantes*".

— **Крок вперед, два назад.** Ми мали рацію, коли кілька днів тому іронічно поставились до звісток про проекти обниження цін закордонних пашпортів. Требаж на весну пустити який зелений бальоник громадянам. Міністерство внутрішніх справ не мало би нічого проти того, щоби випустити з десятки тисяч людей за кордон і провітрити трохи внутрішню атмосферу, але міністр скарбу каже, що біланс важніша справа. І тому пашпорт лишається при старій ціні: 500 золотих.

— **Нещастя.** Передучора між Львовом і Клепаровом трапилась катастрофа: задні вагони того самого поїзду вискочили на передні; двох робітників ранено. — 15-літня дівчина Скібінська випила сільного квасу у самовбивчім намірі.

— **Сензації.** В італійськім містечку Казерта помер касієр державної льотерії Мавро в 62 р. життя. Його поклали в домовину і співали панахиду. Підчас цього Мавро прокинувся, бо лише спав летарґічним сном. Та коли побачив, де він є і що його хоронять, з жаху дістав удар серця і на цей раз помер справді. — У підземельних ґалеріях англійської палати в Петерґофі відкрили чудову сталяктитову печеру, яка є рідким явищем природи. З огляду на тамошній клімат. Мінеральогічний музей Академії Наук занявся дослідами цих кришталів.

— **Карієра одного мандарина.** Один з найбільших французьких репортерів Сауервайн з „Матена", вибрався до Китаю, щоби зорієнтуватись у подіях. Ідучи через Москву рішив, що добре мати вступні інформації, від кого-ж би краще як не від ректора... китайського університету в Москві. Дивуєтесь? Так, у Москві істнує китайський університет, який має 600 слухачів-китайців. Виклади не ведуться там китайською мовою, але їх перекладають на китайське і розсилають у сотках чисел примірників по Китаю. Половину суми на університет дає радянський уряд, другу —

китайський. Метою цього університету дати молодим китайцям ясні та безсумівні відповіди як розвязати китайську проблему. Такі самі відповіди дав Сауервайнові і ректор китайського університету. Як він називається? Радек. Звідки він дійшов до цього становища? Із звичайного Собельсона з галицького Тарнова, де його одновірці давно вже пили китайський чай.

— **Сучасні діти.** Після скінчення війни коли італійські полонені вертались з Австрії до хати пристав до них 9-літній хлопець і дійшов аж до Італії. Всякі розшуки, звідки він і хто, були даремні: Його передали на виховання одному італійському священикові. Тепер родичі віденці його відшукали. Він має вже 18 літ, а колись утік з хати. — У мадярськім селі Надьбатко повісилась... семилітня дівчинка, заявивши раніше про цей намір.

— **Істерія танцю** охопила цими днями гостей на балю у місті Нансі. Танцюючі пари підчас чарльстона не могли стримати своїх розгойданих ніг і голов і пірвали своїм прикладом усю службу. Саля подобала на крутіж опянілих дервішів. Кілька осіб поломало собі ноги та порозбивало голови. Чи не середновічна сцена?

— **Острів Робінзона** на Тихім Океані став чимсь у роді Сибіру для уряду Чілі, який висилає туди комуністів, обвинувачених у державній зраді. Засланці під військовою контролею будуть кольонізувати цю землю врожайну, але забуту.

— **З наших театрів.** Управа „Нового Українського Театру", яка почала низку вистав по провінції і внедовзі, після турне по Любельщині, має приїхати до Львова, повідомляє нас, що згаданий театр у своюму складі є тим самим театром, який давніше називався „Український Наддніпрянський Театр О. Міткевичевої". Із трупи вийшла лише директорка театру пані Міткевичева зі своєю дочкою.

— **Михайло Голинський** виступить у вівторок, дня 15. березня ц. р. на сцені львівського міського театру в опері „Тоска". Співатиме партію Кавардоссі. Одночасно довідуємось, що нашого співака хоче заангажувати на низку виступів берлінська опера.

— **Світова всячина.** Юрба безробітних демонструвала в Єрусалимі перед будинком сіоністичної екзекутиви, домагаючись підвишки підмог; наслідком бійки з поліцією один робітник ранений, кількох арештували. — Цього літа відвідає Льондон 230.000 американців, про що вже нині знають корабельні бюра. — Відомого німецького актора Макса Палленберга, який приїхав на вистави до Кольонь (Кельн), обікрали з усієї гардероби; артист звертається з чемним листом до злодіїв у часописах з проханням звернути йому гардеробу, бо не може грати. — У Шікаго із державних складів спірту злодії вкрали цього ласого добра на 200.000 долярів, провівши від них окремі рури до свого сховища. — В Англії, по всьому Уельзі, поширена епідемія віспи; за один день 5. ц. м. занедужало там 141 осіб. — У Ляйпцігу відчинилась офіціяльна щорічна виставка; покищо приїхало 15.000 чужинних купців; між ними найбільше чехів. — Вятський „губерн. совет народ. хозяйства" одержав за минулий рік 50.000 „входячих" паперів. Головна земська управа засипує своїх агрономів ріжнородними запитами, навіть про скількість кертиць; більшість агрономів сидить і пише. Так кажуть офіціяльні „Известия".

— **Позір!** Пригадується, що в неділю дня 20. березня ц. р. в год. 10·30, зглядно в 11. год. передпол., в домівці Товариства „Українська Бесіда" при вул. Рутовського 22/I. (Народний Дім) відбудуться звичайні загальні збори Товариства Українських Правників у Львові зі звичайним денним порядком. — Головна Рада Товариства Українських Правників.

Нові книжки й видання.

ЖУРНАЛИ:

ЖИТТЯ И РЕВОЛЮЦІЯ. Щомісячний журнал громадського життя, літератури й науки ч. 2, лютий: Зміст: Красне письменство: Т. Косяченко, Д. Фальківський, Є. Плужник, С. Багряний, Л. Могилянська, В. Поліщук, Б. Тенета, С. Пилипенко, І. Микитенко. Культура, мистецтво, побут: Я. Савченко: Занепадництво в українській поезії. К. Довгань: Людина з планети. О. Полторацький: До питання про „образовість поезії". Б. Шевелів: Л. Глібів. М. Тарасенко: Акад. В. Гнатюк. М. Гладкий: Проблема культури українського слова. Н. Волинський: Ще про літературу в школі. О. Дорошкевич. Остання репліка. Політика, наука техніка: Х. Хвелько: Українська соц.-дем. робітнича партія і світова війна. О. Лапоногов: Нове в світовій хлібній торгівлі. З поточних нотаток. Серед книжок та журналів.

СВІТ, ч. 5. Зміст: М. Рудницький: Для кого пишете? В. Гренджа-Донський: Поезії. Михайло Приймак: Куна (Із лемківських оповідань), Ів. Німчук: З українських памяток у Відні, І. Борщак: Україна у французькій літературі, З життя радянського села, Що жде Японію? З української хореографії, Максим Гехтер: Години з Брандесом, Антін Шмигельський: Кримський ескіз, Д. Козій: Памяти Спінози, Століття великого вчителя (З нагоди 100-них роковин смерти Песталоцці), Ілля Еренбург, З білоруського життя, Чудодійний первень, Найновіший винахід Марконі, З Полісся, З життя Марк Твена, Д-р Іван Басанович, Ілля Еренбург: Неймовірні історії, Нові книжки й видання, Веселий куток.

„НАЦІОНАЛЬНА ДУМКА", ч. II. лютий. Зміст: В. Мартинець: Ідеалізм в українській суспільности. Д-р Степан Нижанківський: Ми і жиди. Ю. Вассиян: Рефлексії. Роман Сушко: Мої спомини про першу сотню.

„НАША БЕСІДА" ч. 3. 10. лютого. Зміст: М. Бужанин: Вітер з України. О. Цинкаловський: Якщо в серці лютім. В. Островський: Не наш. Лазеба-Лановецький: Нетри. В. Некрашевич: Сни старого замку. Б. Монкевич: Берестейські мирові договори. І. Борщак: Україна в Парижі. Інж. О. Ільницький: Досвідна справа у сільсько-господарському машинобудівництві. Д-р Ф. В. Пансонс: Душевні зворушення і здоровля людини.

„НАША БЕСІДА" ч. 4. 25. лютого. Зміст: В. Островський: 75. роковини смерти Гоголя. Г. Довгаль: Кому молитися: Д. Цьома: Росіяне для Гоголя були чужі. Д. Куримо: Українські повісти М. Гоголя. С. Любарський: Родина Угровецьких. Б. Монкевич: Берестейські мирові переговори. В. Некрашевич: Сни старого замку. Б. Монкевич: Слідами нових запорожців. Французький географ про Україну.

БОГОСЛОВІЯ. Науковий тримісячник. Зміст Еп. Иосиф Боцян, посмертна згадка. Д-р И. Сліпий: *Num Spiritus Sanctus a Filio distinguatur...* о. д-р В. Василик: Про літургію св. І. Золотоустого. о. д-р А. [illegible]щак: Уніонні і автокефальні змагання. Огляди й оцінки. Вибрані питання. Всячина-хроніка.

НОВА ХАТА. Журнал для плекання домашньої культури. Рік III. Ч. 3. За березень 1927. Зміст: Хвилини з життя К. Гриневичевої. — К. Гриневичева: Душа книжки. — М. Ф.: Діточі садки. — І. Федорович-Малицька: Нова історична повість Б. Лепкого. — Ріжні вісти. — М. Новакова: Панчішки. — Весна й мода (6 сторін). — Як шити спортову блюзу. — Ручні роботи. — Д-р Софія Парфанович: Вітаміни. — Наша хата. — О. Ш.: Жінка і спорт. — Берізка: Як заховати красу, свіжість і молодість? — Ради господиням.

ЖІНОЧА ДОЛЯ. Двотижневик для українського жіноцтва, ч. 5. 1. березня. Коломия, вул. Нова, ч. 1.

СІЛЬСЬКИЙ СВІТ ілюстрований господарський часопис, ч. 3, 1. лютого і 4. — 15. лютого. Львів, Собіського 32.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, орган Ревізійного Союзу українських кооператив ч. 10. 9. березня. Львів, ул. Словацького 14.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, орган Краєвого Т-ва Господарського „Сільський Господар" ч. 5. 1. березня. Львів, вул. Зіморовича 20.

ЄВАНГЕЛЬСЬКИЙ РЕЛІГІЙНО-ПРОСВІТНИЙ ЧАСОПИС ч. 5. Коломия, ул. Гетьманська ч. 44.

НОТИ:

Іван Левицький: Українська Рапсодія. Скрипка з фортепяном. Львів 1927. Книгарня ім. Шевченка.

Мих. Моравецький: Зразкові лекції співу, для першої і другої кл. вселюдних шкіл. Підручник для вчителя. (Критичні замітки і пояснення І. Зубаля). Львів 1927. Накл. автора.

Мих. Моравецький: Повна Служба Божа по народньому напіву. На діточий двоголосний хор. Станиславів.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру:

Судова Вишня:
понеділок 14. III. Чорна пантера

Яворів:
вівторок 15. III. Ой не ходи Грицю
середа 16. III. Огні Іванової Ночи
четвер 17. III. Барон Кіммель
пятниця 18. III. Запорожець за Дунаєм

Немирів:
субота 19. III. Маруся Богуславка
неділя 20. III. Вій

Театр виїздить на один місяць в турне по Любельщині. Пізніше завітає до Львова з новим репертуаром як Андреєва „Сім повішених і інші.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

До жіноцтва Бережанщини!

Заходом Філії Товариства „Просвіта" в Бережанах відбудеться в неділю 20. березня 1927. о год. 12-ій в полудне

Повітове жіноче Віче

для обговорення долі та організації повіту.

На віче прибувають видні робітниці наших жіночих центральних організацій.

Проситься Виділи Читалень, Ради „Лугів" та Управи Кооператив подбати про громадну участь жіноцтва. Присутність Луговичок обовязкова.

Жінки! Явіться громадно на це перше віче в нашому повіті та докажіть цим Вашу зрілість та свідомість жінки-громадянки!

За Виділ Філії Товариства „Просвіта" в Бережанах:

П. Сагайдачний секретар. *Д-р М. Західний* голова.

Загальні Збори

членів Повітового Товариства Кредитового кооперативи з обмеженою порукою **в Тернополі**, відбудуться в четвер дня 31. березня ц. р. о 12-ій годині перед пол. в салі Міщанського Братства з таким порядком нарад:

1. Відчитання протоколу з попередних Зборів.
2. Затвердження Управи в повнім складі на предложення Надзірної Ради.
3. Вибір одного члена Надзірної Ради.

До участи в Загальних Зборах є управнені лише члени кооперативи особисто.

Правні особи беруть участь через повновласника, осмотреного повновластю.

Легітимації, управнюючі до участи в Зборах, мають члени відобрати в льокалі Кооперативи в Тернополі, вул. Міцкевича ч. 11, а то почавши від дня 25. березня в урядових годинах від 9-ої до 1-ої год., а дня 31. березня, ц. є в день Зборів від 9—11 год. передпол.

Тернопіль, 10. березня 1927 р.

За Надзірну Раду:

Іван Боднар голова. *Д-р Іван Якимчук* секретар.

Загальні Збори

Конкурс.

Громадська Управа в Зеленій повіт Надвірна, воєв. Станиславів, розписує отсим конкурс на віддання до відграничення громадських грунтів о поверхні около 1000 га в ріжних місцях в гірській околиці, вивіреному авторизованому геометрові.

Услівя: I. Вимірені пункта мають бути в відповідний спосіб трезало означені [illegible]ликами.

II. На підставі помірів, мається виконати основно:

а) по два ситуаційні пляни,
б) [illegible]икази узурпантів, занятих [illegible] грунтів,
в) на случай потреби, два пляни (копії) потрібні до судових процесів і до переведення інтабуляцій.

Як винагороду належить числити від кождих 1.000 біжучих метрів дійсно [illegible] тих границь.

Оферти належить вносити до громадського уряду в Зеленій до конець березня 1927 року.

Близших інформацій уділить письмово або устно Вп. Інж. Юркевич Роман в Рафайловій пов. Надвірна. 1684 1-3